

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ministerie van Economische Zaken
Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Mededinging
Directie Energiemarkt
t.a.v. dhr. drs. P. Jongerius
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

uw kenmerk

-

uw brief

-

ons kenmerk

2677-134/Ha/hb

behandeld door

drs. S.J. Harkema

telefoonnummer

(030) 234 76 66

Datum: 31 januari 2013

*Onderwerp: Advies over opzet evaluatie monitoring gaswinning Waddenzee
Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen*

Geachte heer Jongerius,

De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert vanaf 2007 jaarlijks als Auditcommissie over de monitoring van de gaswinning onder de Waddenzee op de locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen. U heeft ons tijdens het overleg d.d. 20 september 2012 en per e-mail brief op 18 oktober 2012 verzocht te adviseren over de opzet van de eerste evaluatie van deze monitoring. Bijgaand ons advies hierover.

Achtergrond

De aardgaswinning onder Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen gaat volgens het 'hand aan de kraanprincipe'. Dit betekent dat aardgaswinning toegestaan is, maar verminderd of gestopt wordt bij teveel bodemdaling en/of aantasting van de natuur in en rond de Waddenzee. Hiervoor laat de NAM een uitgebreid monitoringsprogramma uitvoeren door verschillende instituten en bedrijven.

Eventuele aantasting van natuur zal waarneembaar zijn op basis van langjarige meetreeksen. Indien trendbreuken in deze meetreeksen door de monitoring óf door anderen worden aangetoond of aanwijzingen hiervoor naar voren komen, moet door de NAM aannemelijk gemaakt worden dat er geen verband is met de bodemdaling door gaswinning. Als dit niet aannemelijk gemaakt kan worden kan door het bevoegd gezag het 'hand aan de kraan principe' in werking worden gesteld.

In het Rijksprojectbesluit en de Natuurbeschermingswetvergunningen is vastgelegd dat het monitoringsprogramma geëvalueerd moet worden. Deze brief is een reactie van de AuditCommissie op de door de NAM beoogde opzet van deze evaluatie.¹

---

¹ De AuditCie heeft hiertoe kennis genomen van diverse conceptrapporten van de NAM hierover.

Hoofdpunten advies

Samenhang en afstemming meetprogramma's

Bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen is het noodzakelijk dat meetprogramma's goed op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Hierdoor neemt de zeggingskracht van de meetprogramma's toe. De samenhang is de afgelopen vijf jaar verbeterd, bijvoorbeeld door het toevoegen van zogenaamde Lidar-metingen die plaatoppervlak en -hoogte meten. Hierdoor wordt het mogelijk verbanden tussen meetprogramma's te leggen. De Auditcommissie adviseert dit verder te verbeteren en de samenhang en afstemming tussen de meetprogramma's centraal te zetten bij het formuleren van de evaluatievragen voor de monitoring.

Sturende rol proces

In dit verband is coördinatie van en afstemming tussen de betrokken wetenschappers een belangrijke randvoorwaarde die voor verbetering vatbaar is. De opzet van het onderzoek sluit niet altijd aan op de voorliggende onderzoeksvragen. Ook stemmen de wetenschappers hun meetprogramma's niet onderling af. Om dit te verbeteren is een sturende rol essentieel.

Focus

Op dit moment wordt erg veel informatie verzameld. Het is niet altijd duidelijk of deze informatie nodig en bruikbaar is en of het adequate informatie betreft. De Auditcommissie adviseert daarom meer focus in de monitoring aan te brengen door bij de evaluatie:

- 1) te onderbouwen welk gedeelte van de meetprogramma's voor de onderzoeksvragen in deze monitoring zinvol is en welk gedeelte niet;
- 2) aan te geven welke meetnauwkeurigheid nodig en haalbaar is;
- 3) aan te geven welke verbeteringen worden voorgesteld wanneer de bruikbaarheid of de uitvoerbaarheid van metingen te kort schiet.

In de bijlage bij deze brief gaat de Auditcommissie in meer detail in op haar advies.

De Auditcommissie hoopt met deze brief een constructieve bijdrage te leveren aan de evaluatie van de monitoring en de monitoring als geheel. Mocht u nog vragen hebben en/of behoefte hebben aan een toelichting dan is de Auditcommissie uiteraard bereid deze te geven.

Met vriendelijke groet,

drs. L.H.J. Verheijen
Voorzitter van de Auditcommissie

Bijlage: Advies over opzet 1^e evaluatie monitoringsprogramma gaswinning Waddenzee